

14.12.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
saara.rahko@stm.fi

Lausuntopyyntö 4.12.2020, VN/26928/2020

Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi valtioneuvoston päätöksen vakuuttamiseksi

Valtiokonttori esittää pyydettyinä lausuntonaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta valtioneuvoston päätöksen vakuuttamiseksi annettuun luonnokseen seuraavaa.

Takuumaksun maksaminen ja periminen

Valtioneuvoston päätöksen vakuuttamiseksi annettavan lain 5 §:ssä säädetään takuumaksusta. Lain pykäläkohtaisista perusteluista ilmenee, että takuumaksun suuruus määritellään tapauskohtaisesti valtioneuvoston päätöksessä. Takuumaksun perimiseen liittyvät tehtävät on laissa määrätty Valtiokonttorille.

Asetuksen 2 §:ssä on määräykset takuumaksun erääntymisestä ja perimisestä. Valtiokonttori pitää hyvänä, että myös viivästyskorosta on määräykset asetuksessa. Valtiokonttori kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että asetuksen mukaan takuumaksu erääntyisi maksettavaksi suoraan valtioneuvoston päätöksellä, eikä maksusta näin ollen lähetettäisi erillistä laskua. Valtioneuvoston päätöksessä tulisi tällöin yksiselitteisesti ilmoittaa maksun eräpäivä sekä kaikki maksun kohdentamiseen liittyvät tiedot kuten Valtiokonttorin tilinumero.

Valtioneuvoston päätöksen osalta yleisesti noudatettuna käytäntönä on ollut, että Valtiokonttori on takuupäätöksen tiedoksi saatuaan lähettänyt maksuvelvolliselle taholle verkkolaskun, jossa on tarvittavat viitetiedot, jotta maksu ohjautuu oikein Valtiokonttorin kirjanpitoon. Tämän tyyppisen laskutuksen etuna on, että laskun perusteella maksuvelvollisen on helppo saada yksiselitteisesti selville maksuvelvollisuutensa yksityiskohdat, eikä esimerkiksi eräpäivästä voi jäädä epäselvyyttä. Näin myöskään viivästyskoron maksuvelvollisuuden alkamisen ajankohta ei jää osapuolille epäselväksi. Valtiokonttori pitäisi hyvänä, että myös covid-19-rokotetakuun osalta menetettäisiin siten, että laskutus tapahtuu Valtiokonttorin lähettämällä verkkolaskulla.

Maksuvaatimuksen esittäminen

Rokotetakuuseen liittyvän lain 6 §:n mukaan vakuutustakuun hallinnoinnista ja valvonnasta vastaa Valtiokonttori. Esitöissä pykälän perusteluissa

14.12.2020

hallinnointitehtävää tarkennetaan siten, että Valtiokonttori paitsi perisi valtioneuvoston päätöksessä määrätyn takuumaksun myös maksaisi vakuutusyhtiölle takuupäätöksen mukaisesti laissa kuvattuihin vahinkoihin liittyvät valtion rahoitusvastuulle kuuluvat korvausmenot. Lain 9 §:n mukaan asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa vakuutustakuun perusteella maksettavien korvausten hakemisesta Valtiokonttorilta, korvauksen maksamisen ajankohdasta ja hakemisen tarkemmista ehdoista.

Asetuksen 3 §:ssä on määräykset maksuvaatimuksen esittämisestä ja Valtiokonttorille toimitettavista tiedoista. Asetuksen ja lain sanamuotojen perusteella Valtiokonttori pitää tulkinnanvaraisena, onko laissa tarkoitettu, että Valtiokonttori maksaa suoraan takuuseen perustuvan suorituksen maksuvaatimuksen saatuaan vai tuleeeko vakuutusyhtiön tehdä asiassa hakemus, josta annettaisiin hallintolain mukainen päätös. Lain 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa puhutaan korvausten hakemisesta Valtiokonttorilta. Asetuksen 3 §:n 1 momentissa puhutaan maksuvaatimuksesta, josta Valtiokonttori tekee päätöksen saatuaan 2 momentissa tarkoitetun selvityksen. Valtiokonttorin suoritus on tältä osin riippuvainen vakuutusyhtiön antamista selvityksistä, mikä osaltaan viittaa siihen, että Valtiokonttorilla olisi harkintavaltaa maksun suorittamisessa ja asiasta tehtäisiin näin ollen valituskelppoinen hallintopäätös.

Valtiontakuiden osalta hakemusmenettely voidaan nähdä poikkeuksellisena menettelynä. Pääsääntöisesti muiden valtiontakuiden osalta korvaus on suoritettu suoraan maksuvaatimuksen perusteella eli luonteeltaan takuut ovat usein saman tyyppisiä kuin omavelkaiset takaukset. Erityisesti kun huomioidaan rokotetakuun valvonnan kytkeytyminen korvauksen suorittamiseen, Valtiokonttori pitäisi hyvänä, että asetusta tarkennettaisiin vielä siltä osin, tehdäänkö korvausasiassa hakemus vai onko kyseessä maksuvaatimus ja tehdäänkö asiassa hallintopäätös vai ainoastaan vaatimuksen mukainen suoritus.

Valtiokonttorille toimitettavat tiedot

Rokotekuuseen liittyvän lain hallituksen esityksessä sivulla 6 kohdassa 4.1.1. todetaan toisessa kappaleessa, että mikäli lääkevahinkovakuutusyhtiön omapidätysosuus rokotteen aiheuttamien vahinkojen osalta näyttäisi ylittyvän, olisi ensivakuuttajan oltava mahdollisimman pian yhteydessä Valtiokonttoriin ja toimitettava tarvittavat tiedot vahingosta tai vahingoista ja vahingon määrästä. Asetuksen 3 §:ssä vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus on kuitenkin määritelty siten, että tiedot tulee antaa vuosittain ja pyydettyä. Myös asetuksen 4 §:ssä vakuutusyhtiölle tehtävä suoritus on määritelty siten, että se tehdään vähintään vuosittain. Toisaalta asetuksen 4 §:ssä todetaan, että Valtiokonttori tekee vakuutusyhtiölle vakuutustakuun mukaisen suorituksen riittävän selvityksen saatuaan.

Valtiokonttori toivoo, että asetusta tarkennettaisiin edellä kuvatun osalta. Asetuksesta olisi hyvä ilmetä, jos vakuutusyhtiöllä on velvollisuus raportoida Valtiokonttorille heti kun omapidätysosuus olisi täyttymässä. Olisi myös hyvä saada selkeät määräykset siitä, mitä raportoidaan ja milloin. Lisäksi asetuksesta olisi hyvä selvittää, millä tavoin maksuvaatimuksen esittäminen on

14.12.2020

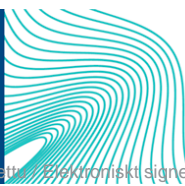
kytköksissä tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen, ajallisesti ja harkintaan mahdollisesti vaikuttavasti. Valtiokonttori esittää harkittavaksi myös, että asetuksessa annettaisiin Valtiokonttorille oikeus antaa määräyksiä korvauksen hakemiseen liittyvästä menettelystä.

Pääjohtaja

Timo Laitinen

Toimialajohtaja

Teppo Koivisto

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende